

36. Susret Marije Magdalene s Uskrslim Isusom (20,11-18)

Čim je subota prošla i nestala zabrana kretanja, ljubav Magdalenu nosi ka Isusovom grobu. Poput ljubljenog učenika, bila je prisutna uz Gospodinov križ i sada, čim je mogla, odmah hiti njegovom grobu. Vidjevši otvoren grob, već hiti nazad po Petra i ljubljenog učenika (20,2). I opet hiti ka grobu i tamo susreće dva anđela. Ljubav je drži pored groba dok ne susretne Isusa.

U sva četiri kanonska evanđelja Magdalena je prikazana kako među prvima susreće Uskrsloga. Kod sinoptika nije sama, kao ovdje od Iv, nego je u društvu drugih žena došla na grob (Mt 28,1-8; Mk 16,1-8; Lk 24,1-9). Iako sinoptici ne daju dovoljno jasnu sliku onoga što se događalo, iz svega proizlazi da su žene kao grupa došle na grob. Vidjevši da je kamen s groba odvaljen, Magdalena je otrčala Petru i ljubljenom učeniku i tako izgubila kontakt s drugim ženama. One su, vidjevši prazan grob i povoje, otišli kući, ali Magdalena nije! Potom slijede događaji kako ih opisuje Iv.

20,11-13: *Zaplakana zaviri u grob i ugleda dva anđela u bjelini...*

Isus je svojim navijestio žalost zbog rastanka, ali im je obećao i radost koju će osjetiti pri ponovnom susretu (16,16-23). Marija na grobu neutješno plače – evanđelist čak 4 puta spominje njezin plač, kako bi naznačio njezinu žalost i da je zaboravila Isusovo obećanje ponovnog susreta.

Zaviri u grob i ugleda dva anđela u bjelini kako sjede na mjestu gdje je ležalo Isusovo tijelo. Veoma interesantan detalj: Marija s njima priča kao sa svojim susjedama! U biblijskoj tradiciji čovjek je uplašen kad dođe u blizinu anđela, kad osjeti prisutnost bića koje ga nadilazi. Magdalena ne – ona je sva u ljubavi za njezinim Gospodinom, zbog nje sva je izvan sebe. Toliko je jaka ljubav – jaka kao smrt (Pj 8,6), za trenutak je zaustavila uzlaženje Sina k Ocu. Bog ima srca za čovjeka! Iako gleda u anđele, Magdalena ne uspijeva razaznati da joj se sada pred očima počinju odvijati one *veće stvari* o kojima je Isus govorio Natanaelu (1,50): otvorena su nebesa a anđeli uzlaze i silaze nad Sina Čovječjeg (1,51).

Za razliku od Petra i ljubljenog učenika, ona je blokirana u svojoj tuzi i osjećaju napuštenosti. Za nju je *još uvijek mrak* (20,1). Njezine tužaljke nalikuju beznadnoj jadikovki koja je pratila Lazarovu smrt (11,31.33) i koja je tako pogodila Isusa da ga je dovela do posebno dramatičnog uzbuđenja uslijed kojega je zaplakao zbog sraza sa strahotom smrti koja je pogodila njegovog prijatelja (11,35). Ni Marta i Marija tada nisu mogle u Isusu prepoznati zraku nade, nisu u njemu vidjele uskrsnuće i život (11,25) ili objavu slave koja ima za tili čas nastupiti (11,4.40).

Magdalenin horizont u potpunosti je obavijen bolom zbog gubitka njezinog Gospodina. Anđeli joj upućuju pitanje i njime je pozivaju da nadiđe sadašnju situaciju: *ženo, zašto plačeš?* Svojim odgovorom ona pokazuje da i dalje stoji na

istoj poziciji tuge i beznađa. Umjesto vjere u Božje djelovanje, ona se bavi nekim izmišljenim *oni* koji su navodno uzeli Isusa iz groba. No, njezin odgovor, za razliku od riječi koje je uputila Petru i ljubljenom učeniku (20,2), sada donosi male, ali važne promjene: *oni* nisu više uzeli *Gospodina* nego *mojega Gospodina* i nismo više *mi* koje *ne znamo gdje ga staviše* nego *ja!* Ovo ukazuje na sve veću bol koju proživljava i u kojoj svojoj tuzi sve više daje oduška.

20,14-15: *...obazre se i ugleda Isusa kako stoji, ali nije znala da je to Isus.*

U rastućoj tuzi koja je obuzima, Magdalena ne propoznaje Isusa koji joj se obraća. On ponavlja pitanje anđela *ženo, zašto plačeš?* (20,15a) i dodaje drugo, koje prožima cijelo Evandjelje *koga tražiš?* (1,41; 18,4). Iako razgovara s Gospodinom, ona ga ne prepoznaje. Čak je u stanju pomisliti da osoba s kojom razgovara pripada onima koji odnijeli *njezinog Gospodina* (20,15b).

Tuguje i plače jer je izgubila oslonac na kojem je temeljila svoju pripadnost i odnos s Isusom. Onaj koji joj je omogućio novi život, vratio dostojanstvo i nadu, otvorio nova obzorja sada je otišao a s njime i sve ono što je podiglo njezin život i preobrazilo ga – otišao je život njezinog života! Petar i ljubljeni učenik vidjevši prazan grob idu nazad, ali ona ne! Još uvijek stoji pored groba jer on je posljednji trag koji je povezuje s umrlim Gospodinom.

U biti, ona traži povezati se, nastaviti s Isusom kakvog je do sada poznavala. Međutim, prisustvo anđela je nagovještaj da se ovdje događa Božji zahvat, da je ono božansko zahvatilo Isusov grob. Ući u područje božanskog, prodrijeti u tajnu uskrsnuća čovjek, pa ni Marija Magdalena koja je toliko ljubila, ne može svojim snagama. Taj pristup može samo primiti na dar.

Stoga ona još uvijek gleda u prazan grob misleći da je to jedina veza s njenim Gospodinom. I kad ga je ugledala da stoji, još uvijek ga ne prepoznaje jer za nju je smrt granica preko koje ne može ići, njome je kao čovjek definirana. Prekoračiti taj *finitum* čovjek može samo kad ga Bog ponese. Sva je zadubljena u misli o smrti, pokojniku, krađi leša...a njezin sugovornik govori o živima!

20,16-17: *Marijo! Učitelju! Ne zadržavaj se sa mnom... još ne uzidoh k Ocu...*

Sada će je zazvati kao Dobri Pastir onim glasom kojim on svoje zove po imenu i ovce ga prepoznaju (10,3-5)!

Marija ga zove *Rabbuni* želeći nastaviti s Isusom prijašnji odnos. Međutim, Isus joj pojašnjava da je on u fazi uzlaska Ocu – uzlazi onamo odakle je sišao – u slavu Očevu (usp. 6,62; 17,5)! Učenici znaju da Isus dolazi s neba (3,13), iz srca Božjeg (1,18). A sada je Magdaleni objavio kamo ide. Sada ga tek treba prepoznati i interiorizirati kao *Gospodina* (20,18) koji kao Sin uzlazi Ocu. Isus je poziva da uđe u iskustvo novog odnosa s njim: *ne zadržavaj se sa mnom jer još ne uzidoh Ocu* (20,17a). Treba ga prestati gledati kao do sada i treba se otvoriti novini – gledati ga kao onoga koji došao od Oca i koji uzlazi Ocu. Njegov uzlazak Ocu i napuštanje dosadašnjeg postojanja, tj. odnosa Učitelj –

učenica, znači da Magdalena ovo zbivanje ne treba doživljavati kao kraj nego kao *put* (14,6), način novog života.

Isusov *čas* još nije dovršen: on jest objavio Oca, ali *čas* nije dovršen sve dok Isus ne *uziđe k Ocu* (14,12.28; 16,10.28). Od sada za svoje učenike i prijatelje nije *u tijelu* nego za njih je kod Oca. Njegovo prebivanje s Ocem njima pruža *moć da postanu djeca Božja* (1,12). Sada treba započeti nova era odnosa čovječanstva sa Ocem nebeskim.

Marija Magdalena je tri puta govorila kako ne zna *gdje?* – gdje su stavili Gospodina. Na koncu je saznala kamo Gospodin ide, *gdje prebiva* i gdje je učeniku prebivati (usp. 1,38-39; 6,56; 8,35; 15,4).

Magdalena postaje vjesnica novog odnosa: učenici su sada prvi puta prozvani Isusovom *braćom* jer, po uskrsnuću, i uzašašću Isusov Otac postaje i njihov Otac, njegov Bog postaje njihov Bog! Jezikom Prologa (1,12), Isus je dao *moć onima koji vjeruju u njega da postanu djeca Božja*. Više nisu Isusovi učenici, ni prijatelji nego braća i sestre u jednom zajedništvu božanskog života!

Isus, koga je Otac predao iz ljubavi za svijet *da se svijet spasi po njemu* (3,16), sada *raspršene sinove Božje skuplja u jedno* (11,51). A Otac uslišava Isusovu molitvu *da svi budu jedno* (17,22). Činjenica da Isus učenike proglašava svojom *braćom* govori da se počinje realizirati eshatološki dar Božjeg očinstva: tako uskrsni događaj označava početak ispunjenja oprostajnog govora u 13-17.

Marija Magdalena, presretna zbog uskrsnog susreta, ima ostaviti svojega Gospodina i prionuti uz Gospodina koji kao Sin uzlazi Ocu. Ona će svjedočiti o sveobuhvatnom misteriju života i ljubavi u koji Isus želi uvesti sve ljude, o novom odnosu s Bogom i među ljudima.

20,18: *Ode Marija Magdalena i navijesti učenicima...*

Na početku događanja oko praznog groba, ona je samo nosila uznemirujuću vijest: *uzeše Gospodina i ne znamo gdje ga je staviše* (20,2). Na kraju biva autorizirana da učenicima prenese točnu određenu poruku. Time raste njezina važnost u odnosu na zajednicu učenika. Tradicija je zbog toga prozva *apostola apostolorum, apostolica apostola*.

U ovoj točki Evandjelja ona je učenik najbliži Isusu i pozna ga više od bilo kojeg drugog učenika. Ukupno gledajući, za evandelistu jedino ljubljeni učenik ima viši status od Marije Magdalene.

Dakako, izraz *apostolica apostola* je figurativan. Iako je poslana nositi važnu vijest učenicima, ipak se njezina služba razlikuje od njihove: ona nije kao oni poslana da ide širom svijeta i govori strancima – što žena u ono vrijeme nije ni smjela biti – ni da govori o svemu nego o specifičnoj Isusovoj poruci; njezino poslanje neće trajati kao njihovo cijeli život, ona neće nikoga postavljati za slijedeću generaciju poslanika kao što će oni itd.

Ipak, važno je uočiti da Isus Magdaleni, jednoj ženi, povjerava da pronese radosnu vijest o njegovom uzlasku Ocu. A dobro je znao da se u ono doba ženi

nije vjerovalo, svjedočanstvo žene nije vrijedilo. Iz toga vidimo da se Isus ne miri sa ograničenjima koje pojedina kultura stavlja pojedinim ljudskim bićima samo zato što se razlikuju npr. po spolu. Isus želi novu kulturu, kako će to lijepo izraziti njegov velikan Pavao – *nema više muško-žensko jer svi ste vi jedan u Kristu* (Gal 3,25-28). Time i sama činjenica da ovu zadaću povjerava Magdaleni naviješta da on misli ozbiljno: novost života počinje već sada!

Prethodni odlomak prikazao nam je važnost ljubavi da bi učenik mogao vidjeti i iščitavati znakove Uskrsloga. Ljubljeni učenik koji *vidje i povjerova* (20,9) predstavlja vjeru koja odgovara na problem Isusovog praznog groba.

Ali, onaj tko ljubi tužan je dok ne vidi ljubljenoga. Samo susret s njim plač pretvara u radost. Prikazujući Mariju Magdalenu, Iv nas vodi dalje: želi pokazati da vjera nije samo promatranje tragova uskrsnuća nego i ljubav koja „promatra“, dodiruje i sluša Uskrsloga! Radi se o prelasku sa promatranja znakova uskrsnuća na susret s Uskrslim. Ono što je zajedničko objema scenama jest ljubav.

Marija je primjer kako ljubav prelazi u iskustvo Uskrsloga: *tko me ljubi, njega će ljubiti moj Otac i ja ću ga ljubiti i njemu se očitovati* (14,21b). Ljubav, u svojoj punini, čini prisutnim i očituje ljubljenog onom tko ga ljubi. Marija i prvi Isusovi učenici to su doživjeli na njima svojstven način. Njihovo *vidjeti i dotaknuti* Gospodina – koje nije bilo bez poteškoća kao što nije ni naše – predoznačava konačni susret i ujedno otkriva novi način stalne Gospodinove prisutnosti među nama: Isus, uzašavši Ocu, daje nam svoga Duha da bismo, dok idemo braći u susret, stizali onamo gdje je on.

Stoga, iako Gospodin sada uzlazi i govori Magdaleni da ga *ne zadržava*, to je zato što njegovo uskrsnuće znači ujedno i njegov povratak nama, kao što je obećao (14,3.19-20; 16,16-20), da bi živio u nama i mi u njemu! Djelo Sina Čovječjega, koje se u njemu ostvarilo u punini, treba se nastaviti u svakom od nas. To znači da će njegov povratak Ocu biti potpuno ostvaren tek kada i svi mi prijedemo taj put i prispijemo k Ocu. Tada će *Bog biti sve u svemu* (1Kor 15,28).

Tada će nam se dogoditi prijelaz iz tuge u radost. Ona je znak susreta s Uskrslim. Bog je onaj koji daje radost – jedini on može dati radost koja nema nikakvog posebnog razloga. Za razliku od obične ljudske radosti zbog nečeg, uslijed nečeg, radost koju on užije nije zbog nečeg – to je čista radost jer se on obraća našem srcu, on mu je progovorio; on ga je pred sebe stavio kao jedno *ti* naprama svome *ja*. On ga svojom puninom ispunja i zato ništa drugo nije potrebno. Zato je radost, ta pratilja i kruna međusobne ljubavi, znak da je u nečijem srcu prisutan Bog. Čisto srce to može, srce koje nema ništa veće i vrednije od njega, koje shvaća da sve što uistinu ima – može posjedovati samo u njemu! Takvo je srce otvoreno za susret njim, ono ga zove a Bog se takvom srcu kao ni Magdaleni – iako se nalazio u najdelikatnijem zbivanju – neće oglušiti. On će se javiti i doći. Blago srcima koja su čista – očišćena ljubavlju – ona će Boga gledati (Mt 5,8)!